

JAVNO OBJAVLJIVANJE PODATAKA

HIPOTEKARNA BANKA A.D. PODGORICA

sa stanjem na dan 31.12.2024. godine

Podgorica, maj 2025. godine

SADRŽAJ

1. OBUHVAT PODATAKA KOJI SE JAVNO OBJAVLJUJU	4
Naziv kreditne institucije	4
Obuhvat podataka koji se javno objavljuju	4
2. CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM	4
Izjave organa upravljanja Banke o primjerenosti mehanizama za upravljanje rizičnim profilom i strategiji Banke	4
Ciljevi i politike upravljanja rizikom	4
2.1 Kreditni rizik	5
2.2 Rizik likvidnosti	6
2.3 Operativni rizik	7
2.4 Tržišni rizik	8
2.5 Sistem izvještavanja o rizicima i opis toka podataka prema organima upravljanja	10
2.6 Informacije u vezi sa izborom članova organa upravljanja Banke	11
3. PODACI O REGULATORNOM KAPITALU	14
3.1 Struktura regulatornog kapitala	14
3.2 Potpuno usklađivanje i umanjenja koja se primjenjuju na stavke regulatornog kapitala	16
3.3 Opis glavnih karakteristika instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala, i dopunskog kapitala koji je emitovala Banka	17
4. PODACI O KAPITALNIM ZAHTJEVIMA I IZNOSI RIZIKOM PONDERISANIH IZLOŽENOSTI	18
4.1 Procjena adekvatnosti internog kapitala	18
4.2 Izloženost riziku prema vrstama rizika	19
4.3 Rizikom ponderisana izloženost kreditnom riziku (standardizovani pristup)	20
4.4 Zaštitni slojevi kapitala	23
4.5 Iznos dodatnih kapitalnih zahtjeva na osnovu supervizorske procjene	23
5. PODACI O IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE	24
6. PODACI O KONTRACIKLIČNOM BAFERU KAPITALA	24
7. PODACI O IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU I RIZIKU RAZVODNJAVANJA	25
7.1 Opis pristupa i metoda koje Banka koristi radi utvrđivanja ispravki vrijednosti za kreditni rizik	29
8. PODACI O OPTEREĆENOJ I NEOPTEREĆENOJ IMOVINI	30
9. PODACI O PRIMJENI STANDARDIZOVANOG PRISTUPA	30
10. PODACI O IZLOŽENOSTI TRŽIŠNOM RIZIKU	31
11. KAPITALNI ZAHTJEV ZA OPERATIVNI RIZIK	32

12. PODACI O KLJUČNIM INDIKATORIMA	32
13. IZLOŽENOST RIZIKU KAMATNE STOPE IZ BANKARSKE KNJIGE	33
14. PODACI O IZLOŽENOSTIMA POZICIJAMA SEKJURITIZACIJE	33
15. PODACI U VEZI POLITIKE PRIMANJA	33
15.1 Politika primanja	33
15.2 Kriterijumi za procjenu radne uspješnosti	36
15.3 Fiksna i varijabilna primanja	37
15.4 Kvantitativni podaci o primanjima	38
16. PODACI O KOEFICIJENTU FINANSIJSKOG LEVERIDŽA	40
17. PODACI U VEZI ZAHTJEVA ZA LIKVIDNOŠĆU	40
18. PODACI O PRIMJENI IRB PRISTUPA NA KREDITNI RIZIK	40
19. PODACI U VEZI PRIMJENE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA	41
19.1 Opis osnovnih vrsta kolaterala kojima se koristi kreditna institucija	41
19.2 Standardizovani pristup i ublažavanje kreditnog rizika	43
20. PODACI U VEZI PRIMJENE NAPREDNIH PRISTUPA ZA OPERATIVNI RIZIK	45
21. PODACI U VEZI PRIMJENE INTERNIH MODELA ZA TRŽIŠNI RIZIK	45
22. POPIS TABELA	46

1. OBUHVAT PODATAKA KOJI SE JAVNO OBJAVLJUJU

Naziv kreditne institucije

Hipotekarna banka A.D. Podgorica, sa sjedištem na adresi Josipa Broza Tita 67, 81000 Podgorica, koja posluje u Crnoj Gori.

Obuhvat podataka koji se javno objavljuju

U skladu sa Odlukom o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji („Sl. list Crne Gore“ br. 128/20) i članom 237. Zakona o kreditnim institucijama („Sl. list Crne Gore“ br. 72/19, 82/20, 8/21, 24/25), Hipotekarna banka A.D. Podgorica javno objavljuje propisane podatke na dan 31.12.2024. godine. Svi podaci su prikazani u hiljadama eura. Ovaj dokument ne sadrži zaštićene i povjerljive informacije čije bi javno objavljivanje ugrozilo konkurentsku poziciju banke, kao i informacije koje se odnose na lica koja stupaju u ugovorene odnose sa bankom čija je povjerljivost obavezujuća za banku. Banka ne objavljuje ni podatke za koje to nije u obavezi na izvještajni datum, odnosno koji nisu primjenjivi.

Banka nije dio bankarske grupe, te prema tome ne objavljuje ni informacije koje se odnose na konsolidaciju.

2. CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Izjave organa upravljanja Banke o primjerenosti mehanizama za upravljanje rizičnim profilom i strategiji Banke

Ovim se potvrđuje da je sistem upravljanja rizicima uspostavljen u Banci, primjeren s obzirom na njen profil i poslovanje.

Ciljevi i politike upravljanja rizikom

Banka ima definisan set internih akata (strategije, politike, procedure, metodologije) kako bi se osiguralo da se rizicima upravlja na efikasan i konzistentan način. Ova dokumenta se prilagođavaju tako da odražavaju organizacione i druge promjene bitne za holističko upravljanje rizicima. Postojeći sistem internih akata se preispituje najmanje godišnje da bi se utvrdilo da li je potrebno ažurirati iste. Banka ima jasno definisane odgovornosti za sva interna dokumenta iz domena upravljanja rizicima, uključujući pripremu i ažuriranje.

S obzirom na poslovni model Banka je izložena primarno sledećim rizicima:

- Kreditni rizik;
- Rizik likvidnosti;
- Operativni rizik;
- Tržišni rizik.

Pored navedenih rizika, Banka upravlja i ostalim rizicima koji su ocijenjeni kao značajni u skladu sa Metodologijom značajnosti rizika.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci i utvrđena je internim aktom Strategija upravljanja rizicima koji je naslonjen na poslovni plan Banke. Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje rizicima (*Risk Appetite Framework* - RAF) gdje je definisan rizični profil Banke, sklonost ka preuzimanju rizika, apetiti za pojedinu vrstu rizika, ciljevi, informisanje i proces eskalacije.

Zaštita od rizika i ublažavanje rizika vrši se implementacijom okvira za upravljanje svakom vrstom rizika u sklopu kojih se:

- vrši identifikacija, mjerenje i monitoring rizika;
- obezbjeđuje kretanje nivoa rizika u okviru uspostavljenih limita;
- sprovođenje internih akata;
- izvještava o rizicima;
- sprovode korektivne akcije predviđene internim aktima;
- vrši stresno testiranje.

Efikasnost uspostavljenih okvira za upravljanje rizicima preispituje se minimalno na godišnjem nivou.

2.1 Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom predstavlja ključnu komponentu sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima i od presudnog je značaja za dugoročni uspjeh banke. Banka je uspostavila sistem upravljanja kreditnim rizikom kroz:

- Uspostavljanje adekvatne organizacione strukture za upravljanje kreditnim rizikom;
- Definisanje kriterijuma za odobravanje, aneksiranje, obnavljanje i restrukturiranje plasmana;
- Uspostavljanje adekvatnog sistema za praćenje strukture i kvaliteta kreditnog portfolija;
- Uspostavljanje adekvatnog sistema za izvještavanje ;
- Uspostavljene adekvatne kontrole kreditnog rizika;
- Proces uvođenje novog proizvoda;
- Upravljanje nekvalitetnim izloženostima kroz definisane procese i nosioce za popravljavanje kvaliteta portfolija i upravljanje problematičnim plasmanima.

Upravljanje kreditnim rizikom u Banci organizaciono se odvija u okviru Sektora za upravljanje kreditnim rizikom u okviru kojeg se nalaze Služba za upravljanje kreditnim rizikom i Služba za upravljanje nekvalitetnim kreditima. Upravljanje kreditnim rizikom je odgovornost i svih rukovodioca Banke u okviru njihovog poslovnog domena koje tangira kreditni rizik.

Služba za upravljanje kreditnim rizikom vrši procjenu i monitoring kreditnog rizika kod pravnih i fizičkih lica prilikom odobravanja pojedinačnih plasmana, vodi i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija, što obuhvata i rizik koncentracije i praćenje limita izloženosti, vodi evidenciju i kontroliše povezana lica i lica povezana sa Bankom, vrši procjenu ispravki vrijednosti kredita na individualnom nivou.

Služba za upravljanje nekvalitetnim kreditima postupa sa nekvalitetnim kreditima, definiše operativne ciljeve za postupanje sa istim, definiše postupak i načine upravljanja stečenom aktivom, radi na unapređenju kvaliteta kreditnog portfolija.

U skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i Politikom upravljanja kreditnim rizikom, Banka je uspostavila sistem za upravljanje kreditnim rizikom na pojedinačnom i portfolio nivou. Analiza portfolija obezbjeđuje analizu strukture i kvaliteta cjelokupnog portfolija, uključujući analizu rizika koncentracije, procjenu budućih trendova strukture i kvaliteta cjelokupnog portfolija izloženosti kreditnom riziku. Kreditni rizik na portfolio nivou mjeri se na osnovu istorijskih podataka o kretanju indikatora kreditnog rizika ili upotrebom modela za kvantifikaciju kreditnog rizika. Stopa neizvršenja, učešće nekvalitetne aktive u ukupnom portfoliju, procenat rezervacija u ukupnom portfoliju ili tranziciona matrica, predstavljaju osnovne indikatore kreditnog rizika na nivou kreditnog portfolija ili pojedinih segmenata kreditnog portfolija.

2.2 Rizik likvidnosti

Upravljanje rizikom likvidnosti, kao jednim od ključnih rizika kojima je Banka izložena, organizaciono je razlučeno u okviru Banke, kako bi se definisale odgovornosti pojedinih organizacionih djelova, i Banka ovaj rizik tretira kao jedan od glavnih rizika kojima je izložena. Manifestacija ovog rizika je dvojaka i podrazumijeva nemogućnost isplate obaveza po dospeljeću, pri čemu samo dospeljeće ne mora biti samo ugovoreno, već i bihjevioralno, kao i nemogućnost utrživosti pozicija aktive. Likvidnost, kao rizik, nije rizik jednog sektora, službe ili jednog uskog organizacionog dijela/djelova već sveobuhvata kategorija koja sublimira rad cjelokupne banke. Uža podjela i specifična zadužanja, koja koordiniraju cjelokupan rad Banke u sferi likvidnosti se oslanja na tri organizaciona dijela sa drugim sektorima/službama:

1. Sektor finansijskih tržišta;
2. Sektor za upravljanje operativnim, tržišnim i ostalim rizicima;
3. Služba za kontrolu rizika.

Upravljanje kratkoročnom likvidnošću (dnevnom, dekadnom i mjesečnom likvidnošću) i pokazateljem likvidne pokrivenosti (LCR), u nadležnosti je Sektora finansijskih tržišta. Cjelokupna banka je dužna da poštuje politike i procedure u ovom segmentu i pravovremeno infomiše Sektor platnog prometa i Sektor finansijskih tržišta.

Banka je razvila okvir za upravljanje rizikom likvidnosti koji čine:

- Strategija upravljanja rizikom likvidnosti ;
- ILAAP;
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti;
- Procedura za stres testiranje rizika likvidnosti;
- Plan upravljanja likvidnošću u slučaju ugrožene likvidnosti;
- Plan oporavka banke;
- Appetit za rizik likvidnosti definisan kroz RAF.

Ovako definisan okvir, kao strateško opredjeljenje upravljanja rizikom likvidnosti definiše održavanje likvidne pozicije na visokom nivou.

Ublažavanje rizika vrši se primjenom definisanog okvira za upravljanje rizikom likvidnosti, u okviru kojeg se vrši:

- Monitoring kratkoročne i strukturne likvidnosti;
- Poslovanje u skladu sa uspostavljenim limitima;
- Primjena plana upravljanja likvidnošću u slučaju ugrožene likvidnosti;
- Redovno vršenje stres testiranja.

2.3 Operativni rizik

Upravljanje operativnim rizikom je sastavni dio integralnog pristupa upravljanja rizicima u Banci i prožima se kroz čitavu organizaciju. Iako u Banci postoji organizacioni dio čiji je zadatak upravljanje operativnim rizikom – Služba za upravljanje operativnim, tržišnim i ostalim rizicima, upravljanje operativnim rizikom nije svedeno na jednu organizacionu jedinicu, i odgovornost za upravljanje istim nose svi zaposleni, a posebno neposredni rukovodioci organizacionih jedinica. Okvir upravljanja operativnim rizicima koji je definisan internim aktima u vlasništvu Službe za upravljanje operativnim, tržišnim i ostalim rizicima u potpunosti odgovara zahtjevima efektivnog upravljanja širokim spektrom operativnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i ispunjavanju regulatornih zahtjeva koji proizilaze iz Bazelskog okvira. Banka pored stručne

službe za upravljanje operativnim rizicima, ima formirano savjetodavno i stručno tijelo Upravnog odbora – Odbor za upravljanje nefinancijskim rizicima.

Upravljanje rizicima informacionog sistema, kao sastavnog dijela operativnih rizika, u nadležnosti je Službe za informacionu i fizičko-tehničku bezbjednost, kao službi koja posjeduje specifična znanja za tu oblast operativnih rizika. Integrisanost upravljanja rizicima informacionog sistema u okviru upravljanja operativnim rizicima, obezbjeđena je uniformnošću ukupnog okvira za upravljanje operativnim rizicima.

Strukturu upravljanja operativnim rizikom u Banci, na najvišem nivou čine:

- Upravljanje procesom samoprocjene rizika i kontrola;
- Upravljanje događajima operativnih rizika;
- Upravljanje rizicima koji proističu po osnovu eksternalizacije;
- Upravljanje rizicima informacionog sistema.

Strukturu upravljanja operativnim rizikom na nižem nivou, čini upostavljeni okvir za upravljanje operativnim rizikom koji se sastoji od:

- Definisanja uloga i odgovornosti;
- Promovisanja kulture i nivoa svijesti o operativnim rizicima;
- Vođenje evidencije o događajima operativnog rizika;
- Samoprocjene rizika i kontrola;
- Praćenje ključnih indikatora rizika (KRI);
- Mjerenje i modeliranje;
- Izvještavanje;
- Definisanje apetita za operativni rizik.

2.4 Tržišni rizik

Izloženost tržišnim rizicima podrazumijeva bilo koju vrstu rizika koja nastaje uslijed promjena cijena na tržištu. Manifestacija tržišnih rizika nije uvijek jasno vidljiva, iz razloga što se bilansne i vanbilansne pozicije banke ne vrednuju uvijek po tržišnim cijenama, bilo da za njih ne postoji tržište, ili zbog računovodstvenog obuhvata. Imajući to u vidu, upravljanje tržišnim rizicima podrazumijeva njihovu interakciju sa ostalim vrstama rizika. Banka vrši identifikaciju onih vrsta tržišnih rizika kojima je izložena i aktivno njima upravlja.

Dominantni tržišni rizici kojima je Banka izložena jesu kamatni rizik iz bankarske knjige i devizni rizik.

Banka je značajnu pažnju posvetila upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi (dalje IRRBB), kao hibridnom tržišnom riziku koji ne proizilazi iz trgovačke knjige. Upravljanje IRRBB rizikom ima za cilj da sagleda uticaj promjene kamatnih stopa sa dva aspekta: uticaj na ekonomsku vrijednost kapitala (EVE), i neto kamatni prihod (NII). Banka ima razvijene modele za mjerenje i upravljanje po osnovu oba uticaja.

Upravljanje IRRBB rizicima, kao jednim od ključnih ALM rizika, u nadležnosti je:

- Sektora za upravljanje operativnim, tržišnim i ostalim rizicima;
- Sektora Finansijskih tržišta;
- ALCO komiteta.

Sektor za upravljanje operativnim, tržišnim i ostalim rizicima zadužen je za mjerenje, praćenje, kontrolu i izvještavanje o riziku kamatne stope iz bankarske knjige. Uz neophodne inpute od strane Sektora finansijskih tržišta, te ostalih organizacionih djelova, vrši se mjerenje ove vrste rizika prema definisanoj metodologiji. ALCO komitet razmatra izvještaje koji sadrže podatke o nivou rizika, i njegovom kretanju u okviru uspostavljenih limita. U slučaju potrebe, ALCO komitet predlaže korektivne akcije i zadužuje se Sektor finansijskih tržišta, da u saradnji sa ostalim organizacionim djelova, sprovede zaključke ALCO komiteta.

Mjerenje IRRBB rizika se vrši sa dva aspekta: uticaja na ekonomsku vrijednost kapitala i neto kamatni prihod.

Osnov za mjerenje IRRBB rizika predstavlja *repricing gap*, gdje se sve kamatno osjetljive pozicije aktive i pasive razvrstavaju u 19 *bucket-a*, prema vremenu *repricinga*. Na taj način dobija se gap za svaki pojedinačni *bucket*. Banka je metodologijom, uvrstila EBA smjernice kojoj se vrijednost svakog pojedinačnog gap-a diskontuje sa *risk-free* (rf) stopom. Kao *risk-free* stopu, Banka koristi OIS (*Overnight indexed swap*) na €ster. Od strane Sektora Finansijskih tržišta, dobijaju se informacije o rf stopi na izvještajni datum. Potom se metodom *bootstrapping-a* od tako dobijenih stopa dobijaju *spot* stope za određeni period, koje predstavljaju rf stope koje se koriste kao adekvatne diskontne stope za taj period. Dobijen gap se množi sa predefinisanim faktorom koji predstavlja period u kojem je određena pozicija izložena promjeni kamatne stope. Tako dobijeni gap se diskontuje sa prethodno navedenom rf stopom i dobija se bazna vrijednost ekonomske vrijednosti kapitala za određeni bucket. Sumiranjem bazne vrijednosti kapitala za sve buckete, dobija se bazna vrijednost EVE u odnosu na koju se dalje posmatra promjena u određenim scenarijima.

Prilikom izračuna uticaja promjene kamatnih stopa na ekonomsku vrijednost kapitala putem gap analize, razmatran je uticaj u šest scenarija promjene kamatnih stopa:

- paralelni šok rasta;

- paralelni šok pada;
- šok nakošenja (eng. *steepener*), kratkoročne stope padaju, a dugoročne rastu;
- šok izravnjanja (eng. *flattener*), kratkoročne stope rastu, a dugoročne padaju;
- šok rasta kratkoročnih kamatnih stopa;
- šok pada kratkoročnih kamatnih stopa.

Banka ima i utvrđene interne limite za mjerenje deviznog rizika, dok kapitalni zahtjev za devizni rizik računa primjenom standardizovanog pristupa.

2.5 Sistem izvještavanja o rizicima i opis toka podataka prema organima upravljanja

Sistem izvještavanja i tok podataka za pojedine vrste rizika dat je u sledećim tabelama:

Tabela 1: Izvještavanje o kreditnom riziku

	Dnevno izvještavanje	Nedeljno izvještavanje	Mjesečno izvještavanje	Kvartalno izvještavanje	Godišnje izvještavanje	Vanredno izvještavanje
Upravni odbor			X	X	X	X
Nadzorni odbor				X	X	X
Regulator			X	X	X	X
Odbor za rizike				X	X	X
Izvještavanje javnosti				X	X	

Tabela 2: Izvještavanje o riziku likvidnosti

	Dnevno izvještavanje	Nedeljno izvještavanje	Mjesečno izvještavanje	Kvartalno izvještavanje	Godišnje izvještavanje	Vanredno izvještavanje
Upravni odbor			X	X	X	X
Nadzorni odbor				X	X	X
ALCO			X	X	X	X
Regulator			X	X	X	X
Odbor za rizike				X	X	X
Izvještavanje javnosti				X	X	

Tabela 3: Izvještavanje o operativnim rizicima

	Dnevno izvještavanje	Nedeljno izvještavanje	Mjesečno izvještavanje	Kvartalno izvještavanje	Godišnje izvještavanje	Vanredno izvještavanje
Upravni odbor		X	X	X	X	X
Nadzorni odbor				X	X	X
Regulator			X	X	X	X

Odbor za nefinansijske rizike				X	X	X
Odbor za rizike				X	X	X
Izveštavanje javnosti				X	X	

Tabela 4: Izveštavanje o tržišnim rizicima

	Dnevno izveštavanje	Nedeljno izveštavanje	Mjesečno izveštavanje	Kvartalno izveštavanje	Godišnje izveštavanje	Vanredno izveštavanje
Upravni odbor			X	X	X	X
Nadzorni odbor				X	X	X
ALCO			X	X	X	X
Regulator			X	X	X	X
Odbor za rizike				X	X	X
Izveštavanje javnosti				X	X	

O navedenim rizicima, izveštavaju oni organizacioni djelovi Banke zaduženi za upravljanje pojedinom vrstom rizika, onako kako je to navedeno ranije u ovom dijelu dokumenta.

Služba za kontrolu rizika, ima svoj segment izveštavnja koji imaju frekvencu, i koji obuhvata i ostale značajne rizike za Banku, a koji su navedeni u dijelu dokumenta 4.1.

Tabela 5: Izveštavanje Službe za kontrolu rizika

	Dnevno izveštavanje	Nedeljno izveštavanje	Mjesečno izveštavanje	Kvartalno izveštavanje	Godišnje izveštavanje	Vanredno izveštavanje
Upravni odbor				X	X	X
Nadzorni odbor				X	X	X
Regulator					X	X
Odbor za rizike				X	X	X

Banka ima formiran Odbor za rizike i u toku 2024. godine održala je pet sjednica.

2.6 Informacije u vezi sa izborom članova organa upravljanja Banke

Članovi Nadzornog odbora Banke su:

- Sigilfredo Montinari - Predsjednik;
- Miljan Todorović - Član;
- Miljan Nikola Todorović - Član;
- Mato Njavro - Član;
- Antonio Moniaci - Član.

Članovi Upravnog odbora Banke su:

- Esad Zaimović - Predsjednik Upravnog odbora;
- Jelena Vuletić - Članica Upravnog odbora;
- Ana Golubović - Članica Upravnog odbora;
- Nikola Špadijer - Član Upravnog odbora;
- Nataša Lakić - Članica Upravnog odbora.

Direktorske pozicije u Banci date su u sledećoj tabeli:

Tabela 6: Broj direktorskih pozicija članova upravljanja Banke

1	Direktor Poslovne mreže
2	Regionalni menadžer
3	Regionalni menadžer
4	Direktor Službe za kontrolu rizika
5	Direktor Službe za praćenje usklađenosti poslovanja banke sa propisima
6	Ovlašćemo lice za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma
7	Glavni interni revizor
8	Direktor Sektora za upravljanje kreditnim rizikom
9	Direktor Sektora za upravljanje operativnim, tržišnim i ostalim rizicima
10	Direktor Sektora podrške, organizacije i digitalne transformacije
11	Direktor Sektora pravnih poslova i ljudskih resursa
12	Direktor Sektora finansijskih tržišta
13	Direktor Sektora za informacionu i fizičko-tehničku bezbjednost
14	Direktor Sektora platnog prometa
15	Direktor Sektora marketinga i komunikacija
16	Direktor Sektora kartičnog poslovanja
17	Direktor Službe za upravljanje benefit programima
18	Direktor Sektora podrške
19	Direktor Sektora kontrolinga

Banka ima oformljenu Stručnu službu za sprovođenje procjene ispunjenosti uslova primjerenosti članova nadzornog i upravnog odbora Banke, kao i nosilaca ključnih funkcija u Hipotekarnoj banci AD Podgorica.

Zadaci Stručne službe u postupku procjene uslova primjerenosti se naročito odnose na:

- prikupljanje informacija i dokumentacije, relevantnih za sprovođenje procjene;
- sprovođenje postupka inicijalne procjene uslova primjerenosti za člana nadzornog odbora, predsjednika odnosno člana upravnog odbora i nosioca ključne funkcije u Banci;
- sprovođenje postupka redovne godišnje i vanredne procjene uslova primjerenosti;
- izvještavanje o rezultatima primjerenosti;

Stručna služba je ovlaštena da od svih lica čija se primjerenost procjenjuje zatraži svu potrebnu dokumentaciju, informacije i podatke, na osnovu kojih će se vršiti procjena primjerenosti.

Banka ima usvojenu i Politiku za izbor i procjenu ispunjenosti uslova primjerenosti za članove Nadzornog i Upravnog odbora i nosioce ključnih funkcija u Banci.

Politikom su naročito propisani:

- uslovi za određivanje nezavisnosti člana nadzornog odbora Banke;
- situacije, odnose i okolnosti koje predstavljaju ili mogu predstavljati sukob interesa, uključujući mjere za upravljanje sukobom interesa;
- postupak za izdavanje prethodnog odobrenja i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje prethodnog odobrenja za izbor, odnosno za imenovanje članova nadzornog i upravnog odbora;
- sprovođenje procjene ispunjenosti uslova primjerenosti članova nadzornog i upravnog odbora Banke, kao i nosilaca ključnih funkcija, od strane Stručne službe;
- rokove i način sprovođenja postupka, način izjašnjenja lica za koje se vrši procjena i izvještavanje o rezultatima postupka;
- potrebne informacije i dokumentacija koje kandidat, odnosno član nadzornog, tj. upravnog odbora, kao i nosilac ključne funkcije dostavlja Banci za sprovođenje procjene;
- situacije, događaje i okolnosti zbog kojih je potrebno izvršiti vanrednu procjenu primjerenosti, uključujući i rok koji nije duži od 8 dana u kojem je član nadzornog, odn. upravnog odbora, kao i nosilac ključne funkcije, dostavlja Banci za sprovođenje procjene;
- oblik i način čuvanja dokumentacije o sprovedenom postupku procjene uslova primjerenosti;
- način obezbjeđivanja raznovrsnosti nadzornog i upravnog odbora.

Uopšteno, u pogledu raznovrsnosti, politika Banke je zapošljavanje najboljih kandidata na radna mjesta ili pozicije, nezavisno od toga da li se radi o kandidatima muškog ili ženskog pola ili starosne dobi.

Istorijski gledano, Banka je imala raznoliku strukturu i značajan broj osoba ženskog pola na vodećim pozicijama, a već nekoliko godina i izjednačen broj izvršnih direktora muškog i ženskog pola.

I dalje će ciljevi Banke biti da se prilikom izbora, pored jednakosti polova, u obzir uzima stručnost kandidata, širok opseg vještina i kompetencija, kao i dotadašnje iskustvo, kako bi bili zadovoljeni svi potrebni kriterijumi za raznovrsnost, i to ne samo u organima upravljanja, već i u Banci u cjelini, a istovremeno omogućila i zastupljenost različitih stavova, iskustva i nezavisnosti mišljenja kao podsticaj donošenju odluka i izvršavanju zadataka u cjelini.

Struktura Upravnog odbora Banke se definiše pozitivnim propisima, Statutom i drugim internim aktima Banke, kojim se obezbjeđuje da sastav Upravnog odbora Banke u cjelini ima potrebna

stručna znanja, sposobnosti i iskustva, koji mu omogućava da nezavisno i u cilju prikupljanja dodatnog kapitala o vođenje poslova Banke i na taj način da uspostavi i sprovodi zakonito, sigurno i stabilno poslovanje Banke.

Nadležnost i odgovornost Nadzornog odbora Banke i njegovih radnih tijela je određena pozitivnim propisima, Statutom i drugim internim aktima Banke, a struktura Nadzornog odbora u pogledu raznovrsnosti, odnosno ispunjenje kvantitativnog cilja za učešće manje zastupljenog pola, na nivou od najmanje jedne trećine, je u domenu akcionara Banke, pa usvajanjem ove Politike na Skupštini akcionara Banke, istovremeno akcionari preuzimaju obavezu u vezi sa ciljanom strukturom Nadzornog odbora Banke.

Za člana Nadzornog i Upravnog odbora Banke, može biti izabrano, odnosno imenovano lice za koje je, u skladu sa Politikom, procijenjeno da ispunjava uslove primjerenosti i koje je od Centralne banke Crne Gore dobilo prethodno odobrenje za obavljanje funkcije člana navedenih organa upravljanja Banke.

Za predsjednika Upravnog odbora Banke može biti imenovano samo lice koje je dobilo prethodno odobrenje Centralne banke za obavljanje te funkcije.

Uz zahtjev za izdavanje prethodnog odobrenja Centralne banke za obavljanje funkcije člana nadzornog odnosno upravnog odbora, podnosi se dokumentacija propisana odredbama čl.15-16 relevantne Odluke CBCG.

U postupku odlučivanja po zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje funkcije predsjednika Upravnog odbora, Centralna banka može tražiti od kandidata prezentaciju o vođenju poslova Banke u cjelosti, a od kandidata za člana Upravnog odbora prezentaciju o vođenju poslova Banke koja se odnosi na poslove iz nadležnosti tog kandidata.

Radi stvaranja uslova za lakše razumijevanje strukture, modela poslovanja, rizičnog profila, sistema upravljanja i uloge organa upravljanja, Banka je obavezna da obezbijedi članovima Nadzornog, odnosno Upravnog odbora odgovarajuću obuku, odnosno edukaciju, u roku od šest mjeseci od njihovog imenovanja i u skladu sa planom obuke odnosno edukacije.

Kontinuiranom procjenom primjerenosti članova Upravnog i Nadzornog odbora Banke obezbjeđuje se stalna primjerenost članova ovih organa Banke.

3. PODACI O REGULATORNOM KAPITALU

3.1 Struktura regulatornog kapitala

Struktura regulatornog kapitala data je u sledećoj tabeli.

Tabela 7: Struktura regulatornog kapitala

Red. br.	OPIS POZICIJE	IZNOS
1=1.1+1.2	REGULATORNI KAPITAL	68,341
1.1 = 1.1.1+1.1.2	OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	63,637
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	63,637
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	52,362
1.1.1.2	Neraspoređena (zadržana) dobit	22,614
1.1.1.3	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (ukupni ostali rezultat) - FVOCI	585
1.1.1.4	Ostale rezerve	-32
1.1.1.5	Rezerve za opšte bankarske rizike	0
1.1.1.6	Usklađivanja redovnog osnovnog kapitala zbog prudencijalnih filtera	-7
1.1.1.7	(-) Goodwill	0
1.1.1.8	(-) Ostala nematerijalna imovina	2,770
1.1.1.9	(-) Odložena poreska imovina koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika i ne uključuje povezane poreske obaveze	0
1.1.1.10	(-) Nedostajuće ispravke vrijednosti za očekivane gubitke po osnovu kreditnog rizika prema IRB pristupu	0
1.1.1.11	(-) Imovina penzijskog fonda pod pokroviteljstvom poslodavca	0
1.1.1.12	(-) Recipročna međusobna ulaganja u redovni osnovni kapital	
1.1.1.13	(-) Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji prelazi dodatni osnovni kapital	0
1.1.1.14	(-) Kvalifikovana učešća izvan finansijskog sektora na koje se kao alternativa može primjenjivati ponder rizika od 1.250%	0
1.1.1.15	(-) Pozicije sekjuritizacije na koje se kao alternativa može primjenjivati ponder rizika od 1.250%	0
1.1.1.16	(-) Slobodne isporuke na koje se kao alternativa može primjenjivati ponder rizika od 1.250%	0
1.1.1.17	(-) Pozicije u korpi za koje kreditna institucija ne može utvrditi ponder rizika prema IRB pristupu i na koje se kao alternativa može primjenjivati ponder rizika od 1.250%	0
1.1.1.18	(-) Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja u skladu sa pristupom internih modela na koje se kao alternativa može primjenjivati ponder rizika od 1.250%	0
1.1.1.19	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako kreditna institucija u tim subjektima nema značajno ulaganje	0
1.1.1.20	(-) Odložena poreska imovina koja se može odbiti i koja zavisi od buduće profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	0
1.1.1.21	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako kreditna institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje	0
1.1.1.22	(-) Iznos koji prelazi prag od 17,65%	0
1.1.1.23	(-) Iznos nedostajućeg pokrića nekvalitetnih izloženosti ispravkama vrijednosti za bilansne stavke i rezervisanjima za vanbilansne stavke	0
1.1.1.24	(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao dobra aktiva	8,683
1.1.1.25	(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao nekvalitetne izloženosti na koje se ne	432

	primjenjuje odbitna stavka od redovnog osnovnog kapitala iz člana 18 tačka 13 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (nastale prije početka primjene te odluke)	
1.1.1.26	(–) Iznos odbitka minimalne vrijednosti obaveze	0
1.1.1.27	(–) Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	0
1.1.1.28	(–) Dodatni odbici od redovnog osnovnog kapitala u skladu sa članom 2 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija	0
1.1.1.29	Prelazna usklađivanja za instrumente redovnog osnovnog kapitala koji se nastavljaju priznavati shodno članu 504 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija	0
1.1.1.30	Ostali elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala	0
1.1.2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0
1.2	DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	4,704
1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dopunski kapital	4,704
1.2.2	Opšte ispravke vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardovanim pristupom	0
1.2.3	(–) Recipročna međusobna ulaganja u dopunski kapital	0
1.2.4	(–) Instrumenti dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako kreditna institucija nema značajno ulaganje	0
1.2.5	(–) Instrumenti dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako kreditna institucija ima značajno ulaganje	0
1.2.7	(–) Dodatni odbici od dopunskog kapitala u skladu sa članom 2 Odluke	0
1.2.8	Prelazna usklađivanja za instrumente dopunskog kapitala koji se nastavljaju priznavati shodno članu 504 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija	0
1.2.9	Ostali elementi ili odbici od dopunskog kapitala	0

3.2 Potpuno usklađivanje i umanjenja koja se primjenjuju na stavke regulatornog kapitala

Ukupna usklađivanja stavki redovnog osnovnog kapitala iznose 7 hiljada eura, i odnosi se na usklađivanja vrednovanja zbog zahtjeva za oprezno (prudencijalno) vrednovanje (AVA) prema jednostavnog principu.

Banka nema sekjuritizovanu imovinu kao ni odbitke po osnovu zaštite novčanih tokova i promjene vrijednosti sopstevnih obaveza.

Ostale odbitne stavke od redovnog osnovnog kapitala čine ostale rezerve (32 hiljade), nematerijalna imovina (2,770 hiljada), pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao dobra aktiva (8,683 hiljade), pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao nekvalitetne izloženosti na koje se ne primjenjuje odbitna stavka od redovnog osnovnog kapitala iz člana 18 tačka 13 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija nastale prije početka primjene te odluke (432 hiljade).

Banka u sastavu regulatornog kapitala nema instrumente AT1 kapitala.

Banka ima ukupna ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora u kojima nema značajno ulaganje u iznosu od 3,800 hiljada.

Prudencijalni filteri koje Banka primjenjuje u skladu sa čl. 14 do 17 Odluke o adekvatnosti kapitala, odnose se na usklađivanja vrednovanja zbog zahtjeva za oprezno (prudencijalno) vrednovanja (AVA). Banka usklađivanja vrednovanja po ovom osnovu izračunava prema jednostavnom principu. Ukupne pozicije Banke koje se mjere po fer vrijednosti, bez obzira da li se odnose na knjigu trgovanja ili ne, iznose 6,817 hiljada eura, dok je iznos ovog prudencijalnog filtera 7 hiljada.

3.3 Opis glavnih karakteristika instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala, i dopunskog kapitala koji je emitovala Banka

Banka ima 10,241,148 izdatih akcija, nominalne vrijednosti 5.1129 eura. Navede akcije kotirane su na Montenegroberzi AD Podgorica. Sva zainteresovana lica mogu trgovati akcijama Banke na berzi, tj. na slobodnom tržištu akcija. Iznos instrumenata redovnog osnovnog kapitala koji je emitovala Banka iznosi 52,362 hiljada €.

U cilju prikupljanja dodatnog kapitala, Banka je u prethodnom periodu realizovala nekoliko serija subordiniranih obveznica. Ukupno je realizovala četiri emisije obveznica, od čega su dvije aktivne, dok su dvije isplaćene.

Obveznica HB01 je dospjela i isplaćena u decembru 2021. godine. Tada je na naplatu došla prva serija subordiniranih obveznica, koje su emitovane 2014. godine, u ukupnom iznosu od 10 miliona EUR. Kamatna stopa obveznica emitovanih 2014. godine, iznosila je 6%.

Obveznica HB02 koja je dospjela u 2023. godini, isplaćena je u julu mjesecu. Tada je na naplatu došla druga serija subordiniranih obveznica, koje su emitovane 2017. godine, u ukupnom iznosu od 4 miliona EUR. Kamatna stopa obveznica emitovanih 2017. godine, iznosila je 5,9%.

Tabela 8: Dospjele emisije subordinisanog duga

Emisija	Godina emitovanja	Iznos	Godina dospijeća	Kamata
HB01	2014	10,000	2021	6.0%
HB02	2017	4,000	2023	5.9%

Na dan 31.12.2024. godine, ukupni iznos subordiniranih obveznica iznosi 13 miliona eura. Emisija navedenih obveznica, odnosno prikupljeni kapital, putem navedenih emisija, uticao je na povećanje dugoročnih izvora finansiranja i učvršćenja pokazatelja kapitalne adekvatnosti Banke. Navedene serije obveznica emitovane u cilju prikupljanja dopunskog kapitala, a obveznice su plasirane na tržištu kroz četiri serije. Prva serija emitovana je 2014. godine u iznosu od 10 miliona eura, druga serija emitovana je 2017. godine u iznosu od 4 miliona eura, treća serija u iznosu od

8 miliona eura emitovana je 2019. godine, dok je četvrta emitovana u 2021. godini, u iznosu od 5 miliona eura. Kamatna stopa vlasnicima obveznica isplaćuje se jednom godišnje, dok se glavnica, sa poslednjom kamatom, isplaćuje na dan dospeljeća. U pogledu mogućnosti trgovanja obveznicama Banke, ističemo da se navedenim obveznicama može trgovati na Montenegroberzi AD.

Tabela 9: Pregled aktivnih subordiniranih obveznica

Emisija	Godina emitovanja	Iznos	Godina dospeljeća	Kamata
HB03	2019	8,000	2026	5.0%
HB04	2021	5,000	2028	4.5%

Kao što se može vidjeti iz tabele, naredna serija obveznica dospeljeva 2026. godine, u januaru, čime će se izloženost banke po ovom osnovu smanjiti za 8 miliona eura, odnosno, subordinirani dug Banke biće umanjn sa 13 na 5 miliona eura.

4. PODACI O KAPITALNIM ZAHTEJIMA I IZNOSI RIZIKOM PONDERISANIH IZLOŽENOSTI

4.1 Procjena adekvatnosti internog kapitala

Proces procjene adekvatnosti internog kapitala (eng. ICAAP), je skup postupaka usmjerenih na osiguranje adekvatnosti internog kapitala Banke.

ICAAP process se sastoji iz sledećih faza:

- Definisanje obuhvata, identifikacija i mapiranje rizika;
- Procjena profila;
- Definisanje apetita za rizike i Okvira za rizike (RAF –*Risk Appetite Statement*);
- Praćenje i izveštavanje.

Banka uzimajući u obzir regulatorne zahtjeve (CBCG, Basel III) u drugom stubu pored regulatorno propisanih obračuna potrebnog kapitala za kreditni, tržišni i operativni rizik, na osnovu metodologije značajnosti rizika obračunava potrebni kapital i za druge materijalno značajne i za Banku karakteristične rizike. U samu procjenu ostalih rizika je uključena Uprava banke i relevantni menadžeri organizacionih jedinica. Napravljen je spisak i mapa mogućih rizika i vrši se procjena karakterističnih i značajnih za banku.

Rezultat postupka procjene adekvatnosti internog kapitala Banke je sledeći: Banka je pored tri regulatorno propisana rizika za koji se obračunava potreban kapital - kreditni, tržišni i operativni, intreno prepoznala još šest rizika za koje se vrši obračun potrebnog kapitala:

- Rezidualni rizik;
- Rizik koncentracije;
- Rizik zemlje;
- Rizik kamatne stope iz bankarske knjige;
- Rizik likvidnosti;
- Strateški rizik.

Na samoj strani kapitala, Banka se oslanja na modificirani obračun za regulatorni kapital, koji se razlikuje u domenu iznosa tekuće godine koji se zadnjih 17 godina reinvestira u redovni osnovni kapital (CET1), i koji interna procjena adekvatnosti kapitala prihvata kao sastavni element.

Definicije rizika:

Rezidualni rizik je rizik gubitka za kreditnu instituciju koji nastaje ako su rezultati primjene priznatih tehnika ublažavanja kreditnog rizika kojima se koristi kreditna institucija manje efektivni od očekivanih.

Rizik koncentracije je rizik nastanka negativnih posljedica za kreditnu instituciju zbog postojanja pojedinačne, direktne i indirektno, izloženosti prema jednom licu, grupi povezanih lica odnosno centralnoj ugovornoj strani ili postojanja skupa izloženosti povezanih zajedničkim faktorima rizika.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica uslijed političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.

Rizik kamatne stope iz bankarske knjige je rizik koji nastaje kao posljedica mogućih promjena u kamatnim stopama koje utiču na poslove kreditne institucije koji se vode u knjizi pozicija kojima se ne trguje.

Rizik likvidnosti je rizik da kreditna institucija neće moći da obezbijedi dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će kreditna institucija za izmirivanje dospjelih obaveza morati da pribavi novčana sredstva uz značajne troškove.

Strateški rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital banke uslijed nepostojanja odgovarajuće politike i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i uslijed promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja banke na te promjene.

4.2 Izloženost riziku prema vrstama rizika

Hipotekarna banka A.D. Podgorica u okviru I stuba Bazela III izračunava kapitalne zahtjeve za pokriće kreditnih rizika koristeći standardizovani pristup. Regulatorni kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se primjenom jednostavnog pristupa.

Ukupna izloženost riziku prema vrstama rizika data je u sledećoj tabeli:

Tabela 10: Izloženost riziku prema vrstama rizika

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU	407,685
1.	IZNOSI RIZIKOM PONDERISANOJ IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU, KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE I SLOBODNE ISPORUKE	351,507
2.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU PORAVNANJA	0
3.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI POZICIJSKOM, DEVIZNOM I ROBNOM RIZIKU	1,725
4.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI OPERATIVNOM RIZIKU	54,453
5.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU ZA PRILAGOĐAVANJE KREDITNOM VREDNOVANJU (CVA)	0
6.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI POVEZAN S VELIKIM IZLOŽENOSTIMA KOJE PROIZLAZE IZ STAVKI U KNJIZI TRGOVANJA	0
7.	OSTALI IZNOSI IZLOŽENOSTI	0

Ukupan iznos izloženosti instrumentata regulatornog kapitala koji se drže u bilo kojem društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje ili holdingu osiguravača koje kreditna institucija ne umanjuje od svog regulatornog kapitala pri izračunavanju kapitalnih zahtjeva na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi u skladu sa članom 39 Odluke o adekvatnosti kapitala iznosi 100 hiljada, dok je rizikom ponderisani iznos 98 hiljada €.

4.3 Rizikom ponderisana izloženost kreditnom riziku (standardizovani pristup)

Rizikom ponderisana izloženost kreditnom riziku izračunata u skladu sa standardizovanom pristupom iz Glave II, Odjeljka II, Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, razvrstana prema kategorijama izloženosti prikaza je u sledećoj tabeli.

Tabela 11: Rizikom ponderisana izloženost kreditnom riziku prema kategorijama izloženosti

RED. BR.	OPIS POZICIJE	BRUTO IZLOŽENOST	ISPRAVKE VRIJEDNOSTI / REZERVACIJE / AVA / NEDOSTAJUĆE POKRIĆE NI ISPRAVKAMA	IZLOŽENOST UMANJENA ZA ISPRAVKE VRIJEDNOSTI / REZERVACIJE	IZNOS RIZIKOM PONDERISANE IZLOŽENOSTI NAKON PRIMJENE DODATNOG PONDERA ZA SME I ZA INFRASTRUKTURNE PROJEKTE
----------	---------------	------------------	--	---	--

1.	ukupna izloženost prema centralnim vladama i centralnim bankama	493,566	1,794	491,772	24,652
2.	ukupna izloženost prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	288	30	258	258
3.	ukupna izloženost prema subjektima javnog sektora	367	26	342	342
4.	ukupna izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama	4,362	22	4,340	0
5.	ukupna izloženost prema međunarodnim organizacijama	76,559	383	76,176	0
6.	ukupna izloženost prema institucijama	145,920	1,325	144,594	45,203
7.	ukupna izloženost prema privrednim društvima	106,924	6,370	100,553	87,474
8.	ukupna izloženost prema <i>retail</i> -u	114,469	2,826	111,643	78,918
9.	ukupne izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	43,367	2,154	41,213	14,378
10.	ukupne izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	28,011	2,153	25,858	8,796
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	11,760	6,941	4,818	4,858
12.	ukupne visokorizične izloženosti	16,940	2,264	14,676	21,262
13.	ukupna izloženost prema institucijama i privrednim društvima koje imaju kratkoročnu kreditnu procjenu	0	0	0	0
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjekte zajedničkog ulaganja (CIU)	6,489	130	6,359	9,539
15.	vlasnička ulaganja	328	7	321	321
16.	ukupna izloženost prema ostalim stavkama aktive	63,144	3,428	59,716	25,669
I	UKUPNE BILANSNE IZLOŽENOSTI	1,112,493	29,852	1,082,641	321,669

1.	ukupna izloženost prema centralnim vladama i centralnim bankama	0	0	0	0
2.	ukupna izloženost prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	261	18	242	0
3.	ukupna izloženost prema subjektima javnog sektora	117	8	109	1
4.	ukupna izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	ukupna izloženost prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	ukupna izloženost prema institucijama	7.105	204	6.900	2.871
7.	ukupna izloženost prema privrednim društvima	71.985	1.952	70.033	21.287
8.	ukupna izloženost prema <i>retail</i> -u	32.730	829	31.901	2.652
9.	ukupne izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	5.399	320	5.079	611
10.	ukupne izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	15.172	772	14.400	1.682
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	89	33	56	18
12.	ukupne visokorizične izloženosti	972	104	868	566
13.	ukupna izloženost prema institucijama i privrednim društvima koje imaju kratkoročnu kreditnu procjenu	0	0	0	0
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjekte zajedničkog ulaganja (CIU)	0	0	0	0
15.	ukupna izloženost prema ostalim stavkama aktive	743	37	706	151
II	UKUPNE VANBILANSNE IZLOŽENOSTI	134,571	4,278	130,293	29,838

4.4 Zaštitni slojevi kapitala

Banka je, u skladu sa regulatornim zahtjevima, dužna osigurati ispunjavanje sledećih zaštitnih slojeva redovnog osnovnog kapitala:

- bafer za očuvanje kapitala - 1.875% ukupne izloženosti rizicima
- bafer za strukturni sistemski rizik – 1.5%
- kontraciklični bafer kapitala (specifična stopa) – 0%
- bafer za ostale sistemski važne (OSV) kreditne institucije – 2%

Kombinovani bafer koji se primjenjuje na Banku iznosi 3.875%.

Banka zadovoljava sve zahtjeve za održavanjem potrebnog nivoa regulatornog kapitala. Podaci o koeficijentima kapitalne adekvatnosti dati su u dijelu 'Ključni indikatori'.

4.5 Iznos dodatnih kapitalnih zahtjeva na osnovu supervizorske procjene

Drugi ciklus sveobuhvatne supervizorske procjene izvršen je od strane Centralne banke Crne Gore sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, uzimajući u obzir sve materijalno značajne informacije do i nakon tog datuma. Sagledavani su parametri poslovanja Banke, adekvatnost njenog uspostavljenog sistema upravljanja rizicima, značajnost rizika kojima je izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju i njihov uticaj na kapital, sklonost ka preuzimanju rizika, zatim organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola. Analiza parametara poslovanja Banke sagledana je u odnosu na supervizorske referentne vrijednosti definisane za najznačajnije rizike kojima su kreditne institucije izložene u svom poslovanju, zatim upoređivanjem parametara poslovanja Banke sa parametrima drugih kreditnih institucija u okviru iste kategorije kreditnih institucija, kao parametrima za sistem kao cjeline.

Utvrđeni dodatni regulatorni zahtjev za rizike iz Stuba II (P2R) iznosi 2,60% ukupnih regulatornih zahtjeva iz Stuba I, i odnosi se na rizike koji nisu obuhvaćeni Stubom I. Navedeni dodatni regulatorni zahtjev za rizike iz Stuba II održava se na isti način kao i regulatorni zahtjev za rizike iz Stuba I, što znači minimalno 56,25% u obliku redovnog osnovnog kapitala i 75% u obliku osnovnog kapitala. Navedeni zahtjev is Stuba II Banka je bila u obavezi da primjenjuje od 30.09.2023. godine.

Dostavljenim rješenjem od strane Centralne banke Crne Gore, početak primjene navedene stope P2R-a je 01.01.2025. godine, dok na datum 31.12.2024. godine, važi prethodno određena stopa od 2.44%.

5. PODACI O IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE

Rizik druge ugovorne strane je rizik gubitka koji proizlazi iz neispunjavanja obaveza druge ugovorne strane vezano za određene transakcije. Zavisno od vrijednosti i prirode same transakcije zavisice i visina gubitka. Taj gubitak direktno će biti uslovljen tržišnim cijenama u trenutku nastanka statusa neispunjenja obaveza. Kako bi se Banka zaštitila, odnosno smanjila rizik izloženosti druge ugovorne strane, utvrđene su vrste hartija od vrijednosti koje Banka može prihvatiti kao instrument osiguranja pri sklapanju repo ugovora.

Na 31.12.2024. godine, Banka nije bila izložena riziku druge ugovorne strane kroz repo ugovore i nije bila izložena riziku ugovorne strane kroz pozicije u izvedenim finansijskim instrumentima.

Trgovanje valutama je moguće je uz uslov da institucija ima otvoren devizni račun u Banci i na način da Banka vrši plaćanje tek po prijemu sredstava od druge strane.

Kada su u pitanju transakcije derivatima, Banka na 31.12.2024. godine, nema u svojim knjigama transakcije koje se odnose na transakcije derivatima, tako da ne postoji izloženost Banke prema trećim licima ili trećih lica prema Banci ni po ovom osnovu.

6. PODACI O KONTRACIKLIČNOM BAFERU KAPITALA

Odlukom o stopi kontracikličnog bafera kapitala za četvrti kvartal 2024. godine, a u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama („Sl. list Crne Gore“ br. 72/19, 82/20, 8/21, 24/25), Centralna banka Crne Gore odredila je stopu kontracikličnog bafera kapitala za četvrti kvartal 2024. godine. Stopa je određena na nivou od 0%. Stopa od 0% odnosi se na teritoriju Crne Gore tj. na relevantne izloženosti kreditnih institucija u Crnoj Gori, a u skladu sa članom 147 Zakona o kreditnim institucijama.

Iznos specifične stope kontracikličnog bafera kapitala Banke iznosi 0%.

Tabela 12: Geografska distribucija iznosa izloženosti koja se koristi kao osnova za izračunavanje specifične stope kontracikličnog bafera kapitala

Država	Relevantna izloženost
ŠPANIJA	998.73
ČEŠKA	3,133.62
AUSTRIJA	487.72
BELGIJA	15.44
BOSNA I HERCEGOVINA	400.62

BUGARSKA	1,783.01
CRNA GORA	209,398.48
FRANCUSKA	1,452.82
GRČKA	1,488.32
HRVATSKA	1,320.87
ITALIJA	6,395.24
JAPAN	3,431.10
LITVANIJA	497.78
MAĐARSKA	937.69
MAKEDONIJA	1.59
MEKSIKO	603.24
HOLANDIJA	3,578.13
NJEMAČKA	5,142.62
POLJSKA	3,373.43
RUMUNIJA	509.18
RUSIJA	1,188.64
SJEDINJENE AMERICKE DRŽAVE	936.93
SLOVAČKA	436.81
SRBIJA	467.32
ŠVEDSKA	250.31
TURSKA	1,255.32
UJEDINJENO KRALJEVSTVO	1,273.00
SLOVENIJA	76.27
EGIPAT	118.31
NORVEŠKA	19.70
UKRAJINA	66.32
AZERBAJDŽAN	7.14
LIBAN	42.79

7. PODACI O IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU I RIZIKU RAZVODNJAVANJA

Dospjelo nenaplaćeno potraživanje je izloženost kod koje je kreditna institucija utvrdila da dužnik nije ispunio bilo koji iznos glavnice, kamata ili naknade na dan dospijeća.

Status neispunjavanja obaveza nastaje kada je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- Dužnik više od 90 dana nije ispunio svoju dospelu obavezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obavezi prema banci;
- Banka smatra vjerovatnim da dužnik neće u cjelosti ispuniti svoje obaveze prema Banci, neuzimajući u obzir mogućnost naplate iz kolaterala, a na osnovu indikatora koji upućuju na to (UTP indikatori).

Umanjeno potraživanje je svako potraživanje za koje je klasifikovano u stage 3 u skladu sa MSFI 9.

Tabela 13: Kvalitetna aktiva i povezane rezervacije

	Kvalitetna aktiva				
	Iznos	Ispravka vrijednosti	Rezervacije	Akumulirani djelimični otpisi	Primljeni kolaterali i finansijska jamstva
Kreditni	283,010	10,681	8,737	0	5,884
Kreditne institucije	13,431	395	307	0	80
Nefinansijska privredna društva	135,179	6,987	6,882	0	2,930
Stanovništvo	131,695	3,164	1,381	0	2,579
Ostalo	2,705	135	167	0	295
Dužničke hartije od vrijednosti	401,761	1,592	2,402	0	0
Opšte države	252,964	799	1,465	0	0
Kreditne institucije	28,754	118	144	0	0
Nefinansijska privredna društva	40,741	612	380	0	0
Ostalo	79,302	64	413	0	0
Vanbilansne izloženosti	133,492	1,036	3,576	0	5,000
Kreditne institucije	7,559	226	142	0	0
Nefinansijska privredna društva	112,257	689	3,278	0	4,328
Stanovništvo	13,227	117	125	0	669
Ostalo	448	3	30	0	3

Tabela 14: Nekvalitetna aktiva i povezane rezervacije

	Nekvalitetna aktiva				
	Iznos	Ispravka vrijednosti	Rezervacije	Akumulirani djelimični otpisi	Primljeni kolaterali i finansijska jamstva
Kreditni	14,836	6,496	5,860	0	19
Kreditne institucije	0	0	0	0	0
Nefinansijska privredna društva	10,406	4,551	3,752	0	4
Stanovništvo	4,365	1,932	2,089	0	15
Ostalo	64	13	19	0	0
Dužničke hartije od vrijednosti	2,109	794	437	0	0
Opšte države	0	0	0	0	0
Kreditne institucije	0	0	0	0	0

Nefinansijska privredna društva	2,109	794	437	0	0
Ostalo	0	0	0	0	0
Vanbilansne izloženosti	1,079	42	291	0	17
Kreditne institucije	0	0	0	0	0
Nefinansijska privredna društva	1,017	28	268	0	14
Stanovništvo	61	14	22	0	3
Ostalo	2	0	1	0	0

Tabela 15: Krediti u statusu neispunjavanja obaveza

	Status neispunjavanja obaveza				
	Iznos	Ispravka vrijednosti	Rezervacije	Akumulirani djelimični otpisi	Primljeni kolaterali i finansijska jamstva
Kredit	3,763	2,918	2,845	0	0
Kreditne institucije	0	0	0	0	0
Nefinansijska privredna društva	1,751	1,604	1,460	0	0
Stanovništvo	2,004	1,312	1,378	0	0
Ostalo	8	2	7	0	0

Tabela 16: Dospijeće izloženosti

	Bruto vrijednost izloženosti			
	<1 godina	1-5 godina	>5 godina	Ukupno
Kredit	85,592	135,440	76,814	297,846
Dužničke hartije od vrijednosti	229,152	154,272	20,446	403,870

Tabela 17: Restrukturirani krediti

	Restrukturirani krediti					
	Bruto iznos		Ispravke vrijednosti	Rezervacije	Akumulirani djelimični otpisi	Primljeni kolaterali i finansijska jamstva
	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva				
Kredit	5,737	3,206	2,641	1,488	0	40
Kreditne institucije	0	0	0	0	0	0
Nefinansijska privredna društva	2,086	2,606	1,604	1,105	0	0

Stanovništvo	3,151	600	987	349	0	40
Ostalo	500	0	50	35	0	0

Tabela 18: Podjela kreditnih izloženosti prema vrsti djelatnosti

Djelatnost	Bruto izloženost		Ispravka vrijednosti	Rezervacije
	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva		
Fizička lica	123,072	3,780	3,965	2,920
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	44,682	1,171	2,082	2,657
Građevinarstvo	27,998	1,407	2,276	1,855
Usluge pružanja smještaja i ishrane	18,034	2,704	2,364	1,832
Nerezidenti	12,124	2,198	1,531	890
Prerađivačka industrija	10,945	1,554	1,798	1,326
Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	11,758	40	828	686
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	10,911	0	396	343
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	4,703	70	152	254
Informisanje i komunikacije	3,528	0	175	87
Saobraćaj i skladištenje	3,178	292	311	449
Poslovanje nekretninama	3,203	0	252	223
Vađenje rude i kamena	2,935	244	180	166
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2,395	2	49	145
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	568	1,351	598	552
Snabdijevanje električnom energijom	1,124	0	186	79
Ostale uslužne djelatnosti	845	19	15	62
Snabdijevanje vodom	583	0	12	41
Zdravstvo i socijalna zaštita	289	3	5	20
Obrazovanje	136	0	2	8
UKUPNO	283,010	14,836	17,177	14,597

Tabela 19: Podjela kreditnih izloženosti prema geografskom području

Geografsko područje	Bruto izloženost		Ispravka vrijednosti	Rezervacije
	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva		
Podgorica	190.742	10.872	12.734	10.466
Nikšić	14.884	381	732	602

B. Polje	11.995	1.148	1.044	900
Tivat	9.699	99	551	436
Ulcinj	9.293	167	471	486
Bar	9.237	1	94	170
Budva	8.754	314	305	424
Kotor	8.062	45	319	155
H. Novi	6.026	1.328	564	612
Cetinje	4.686	321	145	163
Berane	4.824	133	139	142
Danilovgrad	3.226	25	53	32
Žabljak	1.449	2	23	8
Gusinje	133	0	3	2
UKUPNO	283,010	14,836	17,177	14,597

Tabela 20: Računovodstveno dospjela potraživanja po osnovama obaveze

Potraživanje	Iznos
Glavnica	2,641
Kamata	571
Naknada	81

7.1 Opis pristupa i metoda koje Banka koristi radi utvrđivanja ispravki vrijednosti za kreditni rizik

Utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se u skladu sa Standardom, Odlukom o kriterijumima i načinu klasifikacije aktive i obračunavanju rezervacija za potencijalne kreditne gubitke kreditne institucije kao i internim aktom Procedura za vrednovanje finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9.

Svi finansijski instrumenti koji nose kreditni rizik razvrstavaju se u tri nivoa (stage-a):

Stage 1: Finansijski instrumenti kod kojih nema značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili koji imaju nizak kreditni rizik na dan izveštavanja;

Stage 2: Finansijski instrumenti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta ali ne postoji objektivan dokaz o kreditnom gubitku;

Stage 3: Finansijska imovina za koju postoje objektivni dokazi o obezvredjenju na dan izveštavanja.

Obezvredjenje, odnosno izračun očekivanih kreditnih gubitaka za jednogodišnji period vrši se za one izloženosti koje se nalaze u stage-u 1, dok se za izloženosti koje se nalaze u stage-u 2 i 3 vrši

obračun očekivanih kreditnih gubitaka za čitav period do dospijeca instrumenta. Obezvrijeđenje se radi na kolektivnoj i individualnoj osnovi.

Obezvrijeđenje na individualnoj osnovi (*Individual assessment*) radi se za sve dužničke instrumente (državne ili korporativne obveznice) za koje ne postoji rejting međunarodno priznate rejting agencije, kao i za sva novčana sredstva/depozite date bankama ili drugim finansijskim institucijama za koje ne postoji rejting međunarodno priznate rejting agencije, odnosno za potraživanja koja su obezvrijeđena. Na individualnoj osnovi se minimalno obezvrijeđuju i kreditna potraživanja kod kojih postoji izloženosti prema dužniku ili grupi povezanih lica od preko 300 hiljada € i objektivni dokaz obezvrijeđenja za koji su kriterijumi definisani Procedurom za vrednovanje finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9. Ostale izloženosti obezvrijeđuju se na kolektivnoj osnovi.

8. PODACI O OPTEREĆENOJ I NEOPTEREĆENOJ IMOVINI

Po osnovu Ugovora o kreditnoj liniji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, Banka je založila obveznice Evropske unije kao kolateral čija nominalna vijednost na dan 31.12.2024. godine iznosi 6,200 hiljada €.

Na dan 31.12.2024. godine Banka je u svojim knjigama imala 282M € obveznica koje su mogle poslužiti kao određena vrsta obezbjeđenja za obavljanje REPO poslova.

9. PODACI O PRIMJENI STANDARDIZOVANOG PRISTUPA

Banka prilikom primjene standardizovanog pristupa za mjerenje i obračun potrebnog kapitala za kreditni rizik koristi rejtinge sledećih institucija za procjenu kreditnog rizika (ECAI):

- S&P Global Ratings;
- Fitch Ratings;
- Moody's Investors Service.

Razlozi primjene rejtinga navedenih agencija su ti što se radi o tri najznačnije rejting agencije u svijetu, čije usluge koriste respektabilne finansijske institucije, kao i to što se radi rejting agencijama koje su priznate od strane Centralne banke Crne Gore.

Kategorije izloženosti na koje se trenutno primjenju rejtinzi navedenih agencija su:

- Izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama;
- Izloženosti prema institucijama;
- Izloženosti prema privrednim društvima.

Raspored oznaka rejtinga u stepene kreditnog kvaliteta vrši se u skladu sa sledećom tabelom:

Tabela 21: Raspored oznaka rejtinga u stepene kreditnog kvaliteta*

Vrsta rejtinga	Stepen kreditnog kvaliteta	Oznaka rejtinga		
		Standard&Poor's	Moody's	Fitch
Dugoročni kreditni rejting	1	AAA do AA-	Aaa do Aa 3	AAA do AA-
	2	A+ do A-	A1 do A3	A+ do A-
	3	BBB+ do BBB-	Baa 1 do Baa 3	BBB+ do BBB-
	4	BB+ do BB-	Ba 1 do Ba 3	BB+ do BB-
	5	B+ do B-	B1 do B 3	B+ do B-
	6	CCC+ i niži	Caa 1 i niži	CCC+ i niži
Kratkoročni kreditni rejting	1	A-1+, A-1	P-1	F1+, F1
	2	A-2	P-2	F2
	3	A-3	P-3	F3
	4	Svi kratkoročni rejtinzi niži od A-3	NP	Svi kratkoročni rejtinzi niži od F3
	5	-	-	-
	6	-	-	-

*Tabela je preuzeta sa [sajta](#) Centralne banke Crne Gore.

Vrijednosti izloženosti prema kategoriji izloženosti u skladu sa standardizovanim pristupom prikazani su u dijelu 4.3 dokumenta.

10. PODACI O IZLOŽENOSTI TRŽIŠNOM RIZIKU

U okviru tržišnih rizika, Banka je izložena deviznom riziku za koji kapitalni zahtjev računa primjenjujući standardizovani pristup. Kapitalni zahtjev za devizni rizik prema standardizovanom pristupu izračunava se tako što se zbir ukupne neto devizne pozicije kreditne institucije i njene neto pozicije u zlatu, konvertovanih u EUR valuti po važećem spot deviznom kursu, pomnoži ponderom 8%.

Na dan 31.12.2024. godine ukupna izloženost deviznom riziku iznosi 1,725 hiljada €.

11. KAPITALNI ZAHTJEV ZA OPERATIVNI RIZIK

Kapitalni zahtjev za operativni rizik računa se primjenom jednostavnog pristupa (BIA) u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, na način što se primjeni stopa od 15% na trogodišnji prosjek relevantnog pokazatelja.

Banka izračunava trogodišnji prosjek relevantnog pokazatelja na osnovu podataka za posljednja tri dvanaestomjesečna perioda na kraju poslovne godine, na osnovu revidiranih finansijskih izvještaja. Relevantni pokazatelj čine sledeći elementi:

- kamatni i slični prihodi;
- kamatni i slični rashodi;
- prihodi od akcija i ostalih hartija od vrijednosti sa varijabilnim/fiksnim prihodom;
- prihodi od naknada i provizija;
- rashodi od naknada i provizija;
- neto dobit ili gubitak iz finansijskog poslovanja;
- ostali prihodi iz redovnog poslovanja.

Zahtjev za kapitalom, odnosno ukupan iznos izloženosti operativnom riziku primjenom BIA pristupa dat je u dijelu 4.2 dokumenta.

12. PODACI O KLJUČNIM INDIKATORIMA

Podaci o ključnim indikatorima dati su tabeli 18.

Tabela 22: Ključni indikatori

RB	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU	407,685
2.	KOEFICIJENT REDOVNOG OSNOVNOG KAPITALA (CET1)	15.61%
3.	KOEFICIJENT OSNOVNOG KAPITALA (TIER 1)	15.61%
4.	KOEFICIJENT UKUPNOG KAPITALA (TCR)	16.76%
5.	ZAHTJEV ZA KOMBINOVANI BAFER	3.880%
6.	KOEFICIJENT FINANSIJSKOG LEVERIDŽA	5.65%
7.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI U SKLADU SA ČLANOM 496. OAKKI	1,126,133
8.	PROSJEK KOEFICIJENATA LIKVIDNE POKRIVENOSTI TOKOM PRETHODNIH 12 MJESECI	723%
9.	PROSJEK LIKVIDNE AKTIVE TOKOM TOKOM PRETHODNIH 12 MJESECI	459,453
10.	PROSJEK PRILIVA PO OSNOVU LIKVIDNOSTI TOKOM PRETHODNIH 12 MJESECI	97,162
11.	PROSJEK ODLIVA PO OSNOVU LIKVIDNOSTI TOKOM PRETHODNIH 12 MJESECI	172,213
12.	PROSJEK NETO ODLIVA PO OSNOVU LIKVIDNOSTI TOKOM PRETHODNIH 12 MJESECI	75,079

13. IZLOŽENOST RIZIKU KAMATNE STOPE IZ BANKARSKE KNJIGE

Upravljanje rizikom kamatne stope iz bankarske knjige prikazano je i u dijelu 2.4 dokumenta. Mjerenje IRRBB rizika se vrši sa dva aspekta: uticaja na ekonomsku vrijednost kapitala i neto kamatni prihod.

Tabela 23: Promjena ekonomske vrijednosti kapitala u šest scenarija

Scenario	Δ EVE	Regulatorni kapital	Procenat u odnosu na regulatorni kapital
Paralelni šok rasta	6,267.16	68,341	9.17%
Paralelni šok pada	-6,903.97		-10.10%
Šok izravnjanja (<i>engl. flattener</i>)	2,091.34		3.06%
Šok nakošenja (<i>engl. steepener</i>)	-12.75		-0.02%
Šok rasta kratkoročnih kamatnih stopa	2211.87		3.24%
Šok pada kratkoročnih kamatnih stopa	-2397.30		-3.51%

Najveći uticaj na ekonomsku vrijednosti kapitala ima paralelni šok pada u kojem se ekonomska vrijednost kapitala smanjuje za 6,903.97 hiljada €, što čini 10.10% vrijednosti regulatornog kapitala Banke. Navedena vrijednost je znatno iznad zakonski propisanog limita od 20%.

Promjena neto kamatnog prihoda usled stresnog povećanja kamatnih stopa od 100bp iznosila bi - 5.19 hiljada €.

Prilikom izračuna promjene ekonomske vrijednosti kapitala, Banka vrši modeliranje avista depozita (NMD) kako bi utvrdila njihovu stabilnost, uzima u obzir mogućnost razoročenja oročenih depozita, kao i kašnjenja u otplati kredita.

14. PODACI O IZLOŽENOSTIMA POZICIJAMA SEKJURITIZACIJE

Banka nema sekjuritizovane pozicije u svojim knjigama.

15. PODACI U VEZI POLITIKE PRIMANJA

15.1 Politika primanja

Politika primanja podstiče adekvatno i efikasno upravljanje rizicima te ne podstiče preuzimanje rizika koje prelazi nivo prihvatljivog rizika za Banku, uzima u obzir finansijsko stanje Banke te je

u skladu sa opštom strategijom, ciljevima, vrijednostima, dugoročnim interesima Banke i mjerama za sprječavanje sukoba interesa.

Politika primanja koju je Banka usvojila predstavlja okvirni i temeljni dokument Banke koji utvrđuje sve vrste primanja i odnosi se na sve zaposlene Banke, uključujući Upravni odbor i Nadzorni odbor Banke.

Nadzorni odbor ima sljedeća ovlašćenja:

- daje saglasnost na Politiku primanja;
- nadzire sprovođenje Politike primanja;
- donosi i periodično provjerava opšta načela Politike primanja;
- redovno provjerava adekvatnost Politike i praksi primanja i, ako je potrebno, daje predloge za promjenu sa predlogom plana za otklanjanje utvrđenih nedostataka ;
- procjenjuje mehanizme i sisteme usvojene radi obezbjeđivanja da Politika primanja pravilno uzima u obzir rizični profil i strukturu kapitala, da je usklađena sa opštom strategijom, ciljevima, korporativnom kulturom i dugoročnim interesima Banke i da promoviše zdravo i efikasno upravljanje rizicima;
- najmanje jednom godišnje obezbjeđuje sveobuhvatnu i nezavisnu reviziju usklađenosti stvarnih primanja sa Politikom i praksom primanja;
- procjenjuje ostvarivanje ciljeva Politike primanja i potrebe naknadnog prilagođavanja, uključujući primjenu povraćaja primanja;
- analizira moguća scenarija u cilju utvrđivanja uticaja eksternih i internih događaja na politike i prakse primanja;
- testira kriterijume za dodjelu varijabilnih primanja prije njihovog utvrđivanja i dodjele;
- daje saglasnost za izuzeće od utvrđenih pravila Politike primanja koje bi se primjenjivalo u odnosu na pojedinog zaposlenog koji ima značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije;
- donosi odluku o maksimalnom iznosu varijabilnih primanja koji se utvrđuje za sve zaposlene Banke u poslovnoj godini za određeni period procjene;
- donosi odluku na pojedinačnoj osnovi o primanjima članova Upravnog odbora;
- donosi odluke i nadzire sprovođenje odluka o nagrađivanju višeg rukovodstva u Banci;
- nadgleda i prati primanja lica koja rukovode kontrolnim funkcijama;
- donosi odluku o smanjenju ili ukidanju varijabilnih primanja zaposlenima, uključujući primjenu povraćaja varijabilnih primanja, ako dođe do značajnog narušavanja uspješnosti ili ostvarivanja gubitka Banke;
- donosi odluku o dodjeli otpremnina, uključujući maksimalan iznos ili kriterijume za određivanje tih iznosa koji se mogu dodijeliti kao otpremnina zaposlenima;
- najmanje jednom godišnje preispituje i prati sprovođenje Politike primanja;
- obavlja druge poslove u skladu sa Politikom primanja i relevantnim propisima.

Upravni odbor ima sljedeća ovlašćenja:

- usvaja Politiku primanja;
- određuje fiksna i varijabilna primanja zaposlenih koji nisu u krugu lica koje čine više rukovodstvo;
- obavlja druge poslove u skladu sa Politikom primanja i relevantnim propisima.

Rukovodilac Službe za upravljanje ljudskim resursima ima sljedeće uloge:

- učestvuje u izradi i procjeni Politike primanja, uključujući strukturu primanja, nivoe nagrađivanja i programe podsticaja, aktivno učestvuje u kreiranju bonusnih shema;
- daje odgovarajuće prijedloge i izvještaje vezane za potrebe odlučivanja nadležnih organa i relevantnih funkcija;
- obavlja druge poslove u skladu sa Politikom primanja i relevantnim propisima.

Služba za kontrolu rizika:

- učestvuje u određivanju odgovarajućih kriterijuma za usklađivanje varijabilnih primanja zavisno od uspješnosti Banke i rizika kojima je izložena, uključujući povraćaj primanja,
- učestvuje u procjeni načina na koji struktura varijabilnih primanja utiče na rizični profil i kulturu rizika Banke,
- učestvuje u procjeni podataka o usklađivanju varijabilnih primanja sa rizicima zajedno sa Nadzornim odborom

Direktor Službe za praćenje usklađenosti poslovanja:

- vrši analizu uticaja Politike primanja na usklađenost Banke sa propisima i kulturom rizika.

Odjeljenje interne revizije:

- vrši nezavisnu provjeru primjene i uticaja Politike primanja na rizični profil Banke, kao i načina na koji se sprovodi Politika primanja.

Ovlašćenja Skupštine akcionara

- Skupština akcionara Banke donosi odluke o naknadama članova Nadzornog odbora.

15.2 Kriterijumi za procjenu radne uspješnosti

Svakom zaposlenom se na početku perioda ocjenjivanja, definiše lični set ciljeva radne uspješnosti koji opisuju očekivane rezultate koje zaposleni moraju postići.

Svaki cilj dogovara se između zaposlenog i nadređenog rukovodioca. Ciljevi se sastoje od odgovarajućeg odnosa kvantitativnih i kvalitativnih kriterijuma. Ciljevi moraju biti postavljeni na način da zaposleni, svojim radom, mogu imati uticaj na njihovo ostvarenje.

Zaposleni koji rade u organizacionim jedinicama i na radnim mjestima u direktnom kontaktu sa klijentima i imaju većinu ciljeva vezanih za prodaju proizvoda i usluga, moraju imati barem 40% kvalitativnih ciljeva u ukupnim ciljevima.

Neki od kvalitativnih kriterijuma za procjenu radne uspješnosti, zavisno od radnog mjesta zaposlenog su:

- Znanje;
- Upravljanje rizicima;
- Upravljanje ljudima;
- Izvršenje i pouzdanost;
- Timski rad;
- Odnos prema klijentu;
- Ostvarivanje strateških ciljeva;
- Zadovoljstvo klijenata;
- Pridržavanje politike upravljanja rizicima;
- Usklađenost sa propisima i internim aktima;
- Liderstvo;
- Kreativnost;
- Motivacija i saradnja sa drugim poslovnim jedinicama, kontrolnim i korporativnim funkcijama;
- Usklađenost sa propisima i internim aktima;
- Drugi slični kriterijumi.

Pojedinačni kvantitativni i kvalitativni kriterijumi za procjenu radne uspješnosti, kao i KPI-jevi, mogu se propisati procedurom koja se može donijeti na osnovu ove Politike primanja.

Ciljevi za članove Upravnog odbora Banke određuju se na osnovu smjernica akcionara Banke, a odobrava ih Nadzorni odbor Banke. Članovi Upravnog odbora koji su odgovorni za izvršenje strategije, poslovni razvoj ili projekte na nivou Banke, mogu usklađivati ciljeve među raznim grupama učesnika. Ciljevi za članove Upravnog odbora se kreiraju takođe na bazi preporuka funkcija kontrolinga, ljudskih resursa i upravljanja rizicima koje su usklađene sa strateškim ciljevima Banke.

Zaposleni koji obavljaju posao kontrolnih funkcija (upravljanje rizicima, usklađenost, sprječavanje pranja novca i finasiranja terorizma i interna revizija) trebaju imati ciljeve povezane s njihovom funkcijom, nezavisne o učinku poslovnih jedinica koje kontrolišu. Njihovi ciljevi ne smiju kompromitovati objektivnost koja je potrebna za kvalitetno obavljanje njihovog posla.

15.3 Fiksna i varijabilna primanja

Fiksna primanja prvenstveno odražavaju odgovarajuće profesionalno iskustvo i odgovornosti koje proizlaze iz opisa poslova radnog mjesta pojedinog zaposlenog i ne zavise isključivo od uspješnosti.

Varijabilna primanja su sva primanja, novčana i nenovčana, koja se isplaćuju zavisno od uspješnosti. Uspješnost podrazumijeva da se nadmaši očekivani standard, mora biti održiva i prilagođena rizicima.

Kriterijumi za određivanje i isplatu varijabilnih primanja na nivou Banke, organizacionih jedinica i zaposlenih, povezani su sa stepenom ostvarivanja unaprijed zadatih ciljeva u periodu ocjenjivanja. Varijabilna primanja vezana su za održivost i ne smiju podsticati pretjerano preuzimanje rizika.

Ciljevi i varijabilno nagrađivanje povezani su sa strateškim indikatorima, sklonošću preuzimanja rizika, vrijednostima i dugoročnim interesima Banke.

Varijabilna primanja će se dodijeliti i isplatiti samo u slučaju da je takva isplata održiva u odnosu na finansijsku situaciju i opravdana u odnosu na ostvareni rezultat pojedine organizacione jedinice, odnosno pojedinog zaposlenog. U slučaju da isplata nije održiva ili da ne odražava učinak, takva varijabilna nagrada neće biti isplaćena. Povezana su sa održivošću i isplate ne treba da promovišu nikakve podsticaje za pretjerano preuzimanje rizika ili nepoštenu prodaju proizvoda.

Varijabilna primanja će se dodijeliti i isplatiti samo u slučaju da je takva isplata održiva u odnosu na finansijsku situaciju i opravdana u odnosu na ostvareni rezultat pojedine organizacione jedinice, odnosno pojedinog zaposlenog. U slučaju da isplata nije održiva ili da ne odražava učinak, takva varijabilna nagrada neće biti isplaćena. Povezana su sa održivošću i isplate ne treba da promovišu nikakve podsticaje za pretjerano preuzimanje rizika ili nepoštenu prodaju proizvoda.

Prilikom strukturiranja primanja za pojedine organizacione jedinice, radna mjesta ili nivoe rukovođenja, posebna pažnja će se posvetiti zdravom odnosu između fiksnih i varijabilnih primanja na način da ne postoji zavisnost zaposlenih od varijabilnih primanja, odnosno da fiksni dio svojom visinom bude određen na način da omogućava neisplaćivanje varijabilnog dijela primanja.

Struktura primanja, odnosno odnos između varijabilnih i fiksnih primanja određeni su posebnim pravilnicima i odlukama, ugovorom o radu za pojedine kategorije zaposlenih ili posebnim

šemama. Maksimalni iznos varijabilnog dijela primanja ne smije prelaziti iznos fiksnog dijela ukupnih primanja zaposlenih na nivou godine.

Kreditna institucija može da odredi različite odnose između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja za različite organizacione jedinice, kontrolne funkcije i različite kategorije zaposlenih, a u izuzetnim i opravdanim slučajevima i za pojedinačne zaposlene u okviru iste kategorije, ali tako da se iznos varijabilnog dijela kreće po pravilu do 30% fiksnog dijela ukupnih primanja.

Navedeni odnos je određen je na način da omogućava fleksibilno sprovođenje Politike primanja i da ne podstiče zaposlene na preuzimanje rizika koje prelazi nivo prihvatljivog rizika za Banku zbog zavisnosti zaposlenog od varijabilnih primanja.

Ostvareni odnos između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja računa se kao zbir svih varijabilnih primanja koji su dodijeljeni za posljednji period procjene, podijeljen sa zbirom fiksnih primanja koji su dodijeljeni za isti period.

15.4 Kvantitativni podaci o primanjima

Tabela 24: Podaci o primanjima prema oblastima poslovanja

Vrsta primanja	Upravni odbor	Nadzorni odbor	Više rukovodstvo i zaposleni sa značajnim uticajem	Poslovanje sa stanovništvom	Poslovanje sa pravnim licima	Kontrolne funkcije	Ostali zaposleni
Fiksna	706.50	286.91	1,806.13	132.04	1,050.96	257.12	1,877.98
Varijabilna	151.02	0.00	190.74	10.19	94.45	24.03	232.82
Ukupna	857.52	286.91	1,996.87	142.22	1,145.41	281.16	2,110.80

Tabela 25: Podaci o otpremnimama

Vrsta primanja	Upravni odbor	Nadzorni odbor	Više rukovodstvo	Zaposleni koji imaju značajan uticaj na rizični profil Banke
otpremne dodijeljene u prethodnim periodima koje su isplaćene tokom finansijske godine	/	/	/	/
broj zaposlenih kojima su isplaćene otpremne	/	/	/	/
broj otpremnina koje su dodijeljene tokom finansijske godine: najveća isplata koja je dodijeljena jednom licu	/	/	/	5
od čega: otpremne isplaćene u toku godine	/	/	/	5

od čega: odgođene	/	/	/	/
broj zaposlenih kojima su isplaćene otpremnine	/	/	/	5
najveći iznos otpremnine isplaćen jednom licu	/	/	/	23.26
Ukupan iznos isplaćenih otpremnina:	/	/	/	44.29
Ukupan broj zaposlenih kojima su isplaćene otpremnine:	/	/	/	4

Tabela 26: Struktura fiksnih i varijabilnih primanja

Vrsta primanja	Upravni odbor	Nadzorni odbor	Ostalo više rukovodstvo	Zaposleni koji imaju značajan uticaj na rizični profil Banke
Broj zaposlenih	5	5	16	37
Fiksna primanja:	706.50	286.91	768.11	1,170.06
od čega: gotovi novac	706.50	286.91	768.11	1,170.06
od čega: akcije	/	/	/	/
od čega: ostali finansijski instrumenti	/	/	/	/
od čega: ostalo	/	/	/	/
Varijabilna primanja:	151.02	0.00	90.93	109.99
od čega: gotovi novac	151.02	0.00	90.93	109.99
od čega: odložena primanja	0.00	0.00	0.00	0.00
od čega: akcije	/	/	/	/
od čega: ostali finansijski instrumenti	/	/	/	/
od čega: ostalo	/	/	/	mi nemamo podatak
Ukupno:	857.52	286.91	859.04	1,280.05

Tabela 27: Primanja po razredima

Razred primanja	Broj zaposlenih
50k-75k	11
75k-100k	2
100k-125k	2
125k-150k	0
150k-175k	0
175k-200k	0
>200k	2

16. PODACI O KOEFICIJENTU FINANSIJSKOG LEVERIDŽA

Koeficijent finansijskog leveridža kao i ukupan iznos izloženosti u skladu sa članom 496. OAKKI dat je u dijelu 12. dokumenta.

Rizik prekomjernog finansijskog leveridža, je rizik koji proizilazi iz ranjivosti kreditne institucije zbog postojećeg ili potencijalnog finansijskog leveridža koji može da dovede do neželjenih izmjena poslovnog plana kreditne institucije, uključujući i prinudnu prodaju imovine koja može da dovede do gubitaka ili do prilagođavanja vrijednosti preostale imovine kreditne institucije

Praćenje rasta aktive i vanbilansa i plan rasta za narednih pet godina kao i postavljanje apetita za rizik i okvira za upravljanje rizicima i EWI (*Early Warnings Indicators*) su mehanizmi za upravljanje leveridžom.

Glavni faktori koji utiču na koeficijent finansijskog leveridža su iznos osnovnog kapitala i ukupan iznos izloženosti riziku. Kretanje navedenih parametara u toku 2024. godine dato je u sledećoj tabeli:

Tabela 28: Koeficijent finansijskog leveridža u toku 2024. godine

Datum	Osnovni kapital	Iznos izloženosti	Koef. fin. leveridža
31.03.2024.	51,302	934,794	5.49%
30.06.2024.	63,092	959,383	6.58%
30.09.2024.	63,245	1,046,453	6.04%
31.12.2024.	63,637	1,126,133	5.65%

17. PODACI U VEZI ZAHTJEVA ZA LIKVIDNOŠĆU

Politike, sistemi, procesi i strategije koji se odnose na utvrđivanje, mjerenje i praćenje rizika likvidnosti navedeni su u dijelu 2.2 dokumenta.

18. PODACI O PRIMJENI IRB PRISTUPA NA KREDITNI RIZIK

Banka ne primjenjuje IRB pristup prilikom izračuna rizikom ponderisane izloženosti kreditnim rizikom.

19. PODACI U VEZI PRIMJENE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA

Banka na 31.12.2024. godine nije koristila tehnike ublažavanja kreditnog rizika koje se odnose na bilansno netiranje.

Banka je usvojila set procedura kojima se reguliše proces tehnika ublažavanja kreditnog rizika (garancije, jemstva, nepokretnosti i drugi oblici materijalne i nematerijalne zaštite):

- Politika upravljanja kreditnim rizikom;
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom;
- Pravila o vrstama i tehnikama ublažavanja kreditnog rizika;
- Pregled kataloga obezbjeđenja - Katalog kolateralala;
- Pravilnik o primjeni minimalnih standarda pri vršenju procjena nepokretnosti.

19.1 Opis osnovnih vrsta kolateralala kojima se koristi kreditna institucija

POJAM	DEFINICIJA
Depozit	Deponent na bazi ugovora o depozitu kod banke namjenski zalaže određeni novčani iznos koji služi kao obezbjeđenje naplate potraživanja po određenom plasmanu banke.
Trezorski zapisi	Kratkoročni vrijednosni papiri koje izdaje Ministarstvo finansija CG, na određeni iznos, uz određene kamate i rok dospeljeća.
Blagajnički zapisi	Kratkoročni vrijednosni papiri koje izdaje Centralna banka Crne Gore ili neka druga banka, na određeni iznos, uz određene kamate i rok dospeljeća.
Obveznice (državne)	Dugoročne hartije od vrijednosti koje izdaje Ministarstvo finansija CG, na određeni iznos, uz određene kamate i rok dospeljeća.
Državno jemstvo	Država solidarno jemči za dug dužnika, tako da prema njoj povjerilac ima ista prava kao i prema dužniku.
Bankarska garancija	Bankarskom garancijom banka izdavalac se obavezuje prema korisniku garancije da će mu u slučaju da treće lice ne ispuni obavezu, o dospellosti izmiriti obavezu ako budu ispunjeni uslovi navedeni u garanciji.
Hipoteka	Založno pravo na nepokretnoj stvari na osnovu kojeg hipotekarni povjerilac može naplatiti svoje potraživanje iz vrijednosti opterećene nepokretnosti (ako dužnik ne ispuni obavezu o dospellosti) prije docnijih hipotekarnih povjerilaca i prije svih običnih (hirografernih) povjerilaca. Hipoteka nastaje upisom u Katastar nepokretnosti (evidentira se u Listu nepokretnosti).
Fiducijarno vlasništvo	Privremeni prenos prava svojine na nepokretnostima ili pokretnim stvarima radi obezbjeđenja naplate potraživanja povjerioca, a koje se stiče: - za nekretnine uknjižbom u zemljišnim knjigama (teret se knjiži u Listu nepokretnosti); - za pokretne stvari – upisom u javni registar koji se vodi kod specijalizovane agencije.

Založno pravo	Založno pravo je stvarno pravo na tuđoj stvari na osnovu kojeg povjerilac može naplatiti svoje potraživanje iz vrijednosti založene stvari (nepokretnosti, pokretne stvari i prava) prije ostalih povjerilaca (običnih i onih koji su kasnije stekli založno pravo na toj stvari).
Solidarno jemstvo (jemac platac)	Vrsta jemstva kod kojeg jemac (fizičko ili pravno lice) odgovara povjeriocu kao glavni dužnik za ispunjenje potraživanja, a povjerilac na osnovu njega može zahtijevati ispunjenje potraživanja bilo od glavnog dužnika, bilo od jemca ili od obojice u isto vrijeme.
Cesija	Ugovoreni prenos potraživanja sa povjerioca na treće lice po osnovu kojeg povjerilac (cedent), ugovorom zaključenim sa trećim licem (cesionarem), prenosi na njega svoje potraživanje koje ima prema dužniku (cesusu). Treće lice (cesionar) postaje novi povjerilac na mjesto cedenta koji to prestaje da bude. Za prenos potraživanja nije potreban pristanak dužnika, ali je ustupilac dužan obavjestiti dužnika o izvršenom ustupanju. Prenosom potraživanja sa povjerioca na treće lice prenose se i sporedna prava (npr. hipoteka, zaloga, pravo iz ugovora sa jemcem, prava na kamatu, ugovornu kaznu i sl.)
Asignacija	Asignacijom jedno lice, uputilac (asignant), ovlašćuje drugo lice, upućenika (asignat) da za njegov račun izvrši obavezu određenom trećem licu, primaocu uputa (asignatar), a ovoga ovlašćuje da to izvršenje primi u svoje ime. Upućenik mora izjaviti da prihvata uput.
Preuzimanje duga	Ugovorni prenos duga sa dužnika na treće lice uz pristanak povjerioca.
Pristup dugu	Ugovorom između povjerioca i trećeg lica, kojim se treće lice obavezuje povjeriocu da će ispuniti njegovo potraživanje od dužnika. Treće lice kao pristupilac, stupa u obavezu pored dužnika. Za pristupanje dugu ne traži se saglasnost dužnika jer se njegov položaj time ne pogoršava.
Obezbjedjenje polisom životnog osiguranja (likvidna vrijednost)	Vrsta obezbjeđenja gdje se zalaže polisa životnog osiguranja određenog lica i vinkulira u korist banke. Vrijednost koja se uzima je likvidna vrijednost polise, odnosno vrijednost koja bi se dobila ukoliko nastupi osigurani slučaj.
Akcije	Hartije od vrijednosti koje emituje akcionarsko društvo, a koje njenom imaocu daju vlasnička i upravljačka prava u tom akcionarskom društvu.
Obveznice (korporativne)	Dugoročne hartije od vrijednosti koje izdaje određeno društvo, na određeni iznos, uz određene kamate i rok dospeljeća.
Mjenica	Hartija od vrijednosti kojom se njen izdavalac bezuslovno obavezuje da će isplatiti određenu sumu novca ili će to po njegovom nalogu učiniti određeno treće lice označenom korisniku ili licu po njegovoj naredbi i to u određeno vrijeme i na određenom mjestu.
Sopstvena mjenica	Hartija od vrijednosti kojom se sam njen izdavalac (trasant) bezuslovno obavezuje da će u određeno vrijeme i na određenom mjestu isplatiti označenu sumu novca licu imenovanom u mjenici ili po njegovoj naredbi. Za razliku od trasirane mjenice postoji samo izdavalac koji u sebi objedinjava ulogu trasanta i trasata.
Trasirana mjenica	Hartija od vrijednosti kod koje njen izdavalac (trasant) daje nalog drugom licu (trasatu) da u vrijeme njene dospelosti isplati trećem licu (remitentu) ili licu po naredbi trećeg lica, označenu novčanu sumu u mjenici (tzv. vučena mjenica), obavezujući se i sam da je isplati ako to ne učini lice kome je nalog upućen.
Avalirana mjenica	Mjenično jemstvo koje daje fizičko ili pravno lice da će cijela mjenična suma ili jedan njen dio biti isplaćen, a daje se potpisom avaliste na licu mjenice uz riječi "per aval" ili "kao jemac"
Blanko mjenica	Isprava koja u momentu izdavanja voljom samog izdavaoca nema sve bitne mjenične elemente, a daje se imaocu mjenice sa ovlašćenjem da je kasnije popuni saglasno posebnom sporazumu.

Mjenično ovlaštenje	Mjenično ovlaštenje daje izdavaoc mjenice povjeriocu da je može popuniti u skladu sa odredbama pravnog posla koji je bio osnov za njeno izdavanje.
Administrativna zabrana	Pismena isprava kojom se poslodavac dužnika obavezuje da će dio zarade dužnika, uplatiti na račun povjerioca u iznosu dospjele obaveze koja se definiše dokumentom u određenom mjesečnom iznosu i na određeni rok.

19.2 Standardizovani pristup i ublažavanje kreditnog rizika

Banka koristi standardiziran pristup pri izračunu iznosa izloženosti ponderisanih kreditnim rizikom za potrebe izračuna kapitalnog zahtjeva za kreditni rizik. Za potrebe smanjenja kreditnog rizika koristi materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu. Kod materijalne zaštite su to prvenstveno depoziti uz primjenu jednostavne metode, a kod nematerijalne dobijene garancije.

Tabela 29: Pokrivenosti izloženosti* kreditnom zaštitom

rb.	Opis	Iznos
1.	Ukupna vrijednost izloženosti koja nije pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom	1,201,959
2.	Ukupna vrijednost izloženosti koja je pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom	10,975

*pod izloženošću smatraju se bilansne i vanbilansne izloženosti umanjene za ispravke vrijednosti/rezervacije

Tabela 30: Izloženosti kreditnom riziku i učinci tehnika smanjenja kreditnog rizika

rb.	Kategorije izloženosti	Izloženost prije primjene faktora konverzije i prije smanjenja kreditnog rizika	Izloženosti nakon primjene faktora konverzije i nakon smanjenja kreditnog rizika	Ponderisani iznos	Gustina RWA
BILANSNE IZLOŽENOSTI					
1.	ukupna izloženost prema centralnim vladama i centralnim bankama	491,772	491,772	24,652	5.01%
2.	ukupna izloženost prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	258	258	258	100.00%
3.	ukupna izloženost prema subjektima javnog sektora	342	342	342	100.00%
4.	ukupna izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama	4,340	4,340	0	-
5.	ukupna izloženost prema međunarodnim organizacijama	76,176	76,176	0	-
6.	ukupna izloženost prema institucijama	144,594	144,594	45,203	31.26%

7.	ukupna izloženost prema privrednim društvima	100,553	98,629	87,474	88.69%
8.	ukupna izloženost prema retail-u	111,643	108,980	78,918	72.42%
9.	ukupne izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	41,213	41,080	14,378	35.00%
10.	ukupne izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	25,858	25,799	8,796	34.09%
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	4,818	4,803	4,858	101.15%
12.	ukupne visokorizične izloženosti	14,676	14,174	21,262	150.00%
13.	ukupna izloženost prema institucijama i privrednim društvima koje imaju kratkoročnu kreditnu procjenu	0	0	0	-
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjekte zajedničkog ulaganja (CIU)	6,359	6,359	9,539	150.00%
15.	vlasnička ulaganja	321	321	321	100.00%
16.	ukupna izloženost prema ostalim stavkama aktive	59,716	59,105	25,669	43.43%
17.	UKUPNO BILANSNE STAVKE	1,082,641	1,076,733	321,669	29.87%
VANBILANSNE IZLOŽENOSTI					
1.	ukupna izloženost prema centralnim vladama i centralnim bankama	0	0	0	-
2.	ukupna izloženost prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	242	0	0	-
3.	ukupna izloženost prema subjektima javnog sektora	109	3	1	23.82%
4.	ukupna izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	-
5.	ukupna izloženost prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	-
6.	ukupna izloženost prema institucijama	6,900	2,871	2,871	100.00%
7.	ukupna izloženost prema privrednim društvima	70,033	22,934	21,287	92.82%

8.	ukupna izloženost prema retail-u	31,901	4,702	2,652	56.40%
9.	ukupne izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	5,079	1,746	611	35.00%
10.	ukupne izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	14,400	6,224	1,682	27.03%
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	56	17	18	105.95%
12.	ukupne visokorizične izloženosti	868	378	566	150.00%
13.	ukupna izloženost prema institucijama i privrednim društvima koje imaju kratkoročnu kreditnu procjenu	0	0	0	-
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjekte zajedničkog ulaganja (CIU)	0	0	0	-
15.	ukupna izloženost prema ostalim stavkama aktive	706	151	151	100.00%
16.	UKUPNO VANBILANSNE STAVKE	130,293	39,024	29,838	76.46%

20. PODACI U VEZI PRIMJENE NAPREDNIH PRISTUPA ZA OPERATIVNI RIZIK

Banka za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik ne primjenjuje odredbe iz člana 357. do 360 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija.

21. PODACI U VEZI PRIMJENE INTERNIH MODELA ZA TRŽIŠNI RIZIK

Banka ne primjenjuje pristup internih modela za obračun potrebnog kapitala za tržišne rizike.

22. POPIS TABELA

Tabela 1	Izveštavanje o kreditnom riziku
Tabela 2	Izveštavanje o riziku likvidnosti
Tabela 3	Izveštavanje o operativnim rizicima
Tabela 4	Izveštavanje o tržišnim rizicima
Tabela 5	Izveštavanje Službe za kontrolu rizika
Tabela 6	Broj direktorskih pozicija članova upravljanja Banke
Tabela 7	Struktura regulatornog kapitala
Tabela 8	Dospjela emisija subordinisanog duga
Tabela 9	Pregled aktivnih subordiniranih obveznica
Tabela 10	Izloženost riziku prema vrstama rizika
Tabela 11	Rizikom ponderisana izloženost kreditnom riziku prema kategorijama izloženosti
Tabela 12	Geografska distribucija iznosa izloženosti koja se koristi kao osnova za izračunavanje specifičnog kontracikličnog bafera
Tabela 13	Kvalitetna aktiva i povezane rezervacije
Tabela 14	Nekvalitetna aktiva i povezane rezervacije
Tabela 15	Kreditni u statusu neispunjavanja obaveza
Tabela 16	Dospjeće izloženosti
Tabela 17	Restrukturirani krediti
Tabela 18	Podjela kreditnih izloženosti prema vrsti djelatnosti
Tabela 19	Podjela kreditnih izloženosti prema geografskom području
Tabela 20	Računovodstveno dospjela potraživanja po osnovama obaveze
Tabela 21	Raspored oznaka rejtinga u stepene kreditnog kvaliteta
Tabela 22	Ključni indikatori
Tabela 23	Promjena ekonomske vrijednosti kapitala u šest scenarija
Tabela 24	Podaci o primanjima prema oblastima poslovanja
Tabela 25	Podaci o otpremninama
Tabela 26	Struktura fiksnih i varijabilnih primanja
Tabela 27	Primanja po razredima
Tabela 28	Koeficijent finansijskog leveridža u toku 2022. godine
Tabela 29	Pokrivenosti izloženosti kreditnom zaštitom
Tabela 30	Izloženosti kreditnom riziku i učinci tehnika smanjenja kreditnog rizika